

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEZTŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Egész évre 4 ft. Félévre 2 ft. Negyed-
évre 1 ft. Papok, tanítók és községi elöljárók egész évre
3 ft. a tanítói segély tagjai, közsz. és községi elöljárók 2 ft.
50 kr. — Egy példány ára 8 kr.
Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.

Feladó munkálatai és kiadásai

B E T E G N É P L A P .

Hivatalos hirdetések 100 szög minden sz. 2 kr. szomszól 1 kr.
közvetlen hirdetés 12 sz. szög 1 ft. (belsőre költözött 3 lejt
közvetlen) — Helysz. költs. 20 kr. — Nyitólár szá. 50 kr.
Hirdetés feladására
Hirdetőknek a lap részére elfogad minden hirdetői irat.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL B E T E G N É P L A P .

Könyvnyomdája és könyvnyomtatás (Kassai-utca), hova minden a lapot érdeklő közlemények, előzetesek és hirdetések intézkednek.
Készítők nem adnak vissza.

A polgármesteri állásra hirdetett pályázat lejáróban.

— június 24.

Mához egyhét lejár a vármegye alispánja által pályázatra kiírt határidő. A város jövő haladása szíven viselő minden polgárnaknak adatai vannak: vajjon ki lesz Székely-Udvarhely városának a szó teljes értelmében vett polgármestere?

Akárki legyen a város polgármestere — nehé, nagy és sok feladat vár rá. A város jelenlegi helye egész egész, telterős ember kíván, ki nem annyira jogi, mint inkább pénzügyi és gazdasági téren legyen tekintély s kellő érvellyel, igazságos ügyszerelellett, végrehajló tehetséggel bírjon.

Az idő gyorsan halad s városunk igen sok tekintetben más, emelől jóval kisebb városunk is hátrább maradt. A haladás, előmenetel kapuját felnyitja, omagunk iránti kötelességünk, de a kulcs a város fejénel, azaz tisztviselőjének kezében; a kivétel az annak józan gondolkodásában, éberségében kell, hogy legyen.

Lapunk negyedik évi óta gyakran felszólalt, a városi lelkis polgárok sokszor tárgyaltak a helyen a közszükségletek. Terveztünk, terveztek és a város melletti szemén csak tervet — ... Terv tehát elég van, csak hivatok kell.

— Igen ám, de hogyan? ki mit? nincs pénz, úgyra a pénzár — mondják polgártársaink, kik a drága élmei czikkék, az amugy is sok és terhes fizetési kötelességük sulyai alatt görnyednek. Gazdálkodásunknak a tagosítási munkálatok hosszadalmissága, e miatt a földiek kiányóságyása és a másipénen is szűkösre esztendő; iparosainkat a földi polgárokhoz naponta becsüvésnek s az ezekkel szemben való versenyzésnek lehetetlensége és az így beállott ipari hanyatlás; kereskedőinket a drága pénzen elő vevő közönség viszonyábanál szárazzó folytonos hitel már-már végpusztulással fenyegeti.

Mindzekkel számolomunk kell, mert városunk közeli haladása nagy és fontos feladatok közé tartoznak s úgy és addig kell terjeszkedni, míg ezen körülmények engedik.

Semmiábol azonban előhaladást teremteni nem

adatolt osztályrészal halandó embernek. Segíteni kell magunkon, hogy az isteni megsegítés megpedig olcsó és előnyösen visszafizethető kölcsön. Vigyünk fel olyan öszenget, melylyel sok és nagy szükségleteinket hirtelen fedezhetjük. De ne legyen csak szalmazsák — pénz, hanem gondjuk és fontjuk meg utolsó filérig, hogy hova, mihez és milyen jövővel futkáljunk be, helyezzük ki.

Gyalogjárók, új városába, közvilágítás, ivó-vízszükséglet, városi elemi iskola, gőzfűtő, uszoda, sétáló sr. mind elodahatlan szükségletek. A városi volt minden helyett, hogy jövedelmezzen vízerőre berendezett henger-műmunkáló építmény s a felsorolástak is egy kombináltan többféle lejárásúak között a megnyire lehet-feladat-taladon a létecsült művek jövedelmességét. Így keresztülvinni s sürög ügyeket, erős elhatározás, a köz előhaladásában tartóhatatlan elvethetőségű polgármestere van szükségünk.

Nemcsak erőlyes munkásságot, de társadalmi vezetőképeséget is várunk az új polgármestertől. Nem szabad elzárkózni a legaprókétséges mozgalmaktól sem. A város első tisztviselőjének mindenütt ott kell lenni az első között, hol társadalmi intézménynek felkarására, iparosaink összességének támogatására van a szó.

A vármegye tisztviselői köréhez kell emelkedni a város s e sz. csakis a polgármester tekintélye, magatartása által érhetjük el.

Am anny képeséssel, annyi tudással megadott férfi, a mennyi a felsorolt feladatok megoldására hivatott lehet, annyit fizetésért, annyira a pályázat hirdete van, a mostani nehéz anyagi viszonyok mellett semmi körülmények között sem vállalkozhat. Az állami szolgálat többé agy, a magán ügyvédeké, a közgazdász s összehasonlíthatatlanul jobban honorálja az oly kvalifikációval bíró embereket, mint a mielyen szükség van, mint a hogy honoráljuk mi. A mielőnként az következik, hogy első kívánságunk csak az lehet, hogy a lejáró pályázat megmaradjon, hogy így a képviselő testületnek alkalma nyíllyék új polgármesteri feladati rendelkezésire, melylyel érdemes legyen teljesen kvalifikált embereket ott hagyni jól dolát állást, kitálatást, hogy a városnak szentelhesse életet. Ne jödjünk meg a

felett, hogy a fizetés felelőse oly terhet rak vállainkra! Feladata magasztal álló erőlyen férfiak munkálkodása (közvetlen) terít meg évenként ezt a fizetési többletet, melyet nekünk adhatunk, meg az állásra alkalmainak embereket adott egy krajczár s kibőlolt pénz, mely nem csak kamatot nem hoz, hanem az adózók terheit nemcsak direct, de indirect után is százzsorszorosan növeli a nélkül, hogy a város ügyei előhaladhatnának! ... Peldákért nem kellene messze mennünk! ...

Csak nagyjában tárgyaltuk az új polgármestertől várható köziányainkat enntal s igen örülünk, ha szavainkat a város képviselőtestülete, a polgármesteri díszes állásra pályázók megszívlelének, mert városunk előhaladása, boldogulása akkor biztosítva lenne!

A paradicsom kezelése.

Nagyon sokan vannak, kik a paradicsomot úgy agyri, mint től használatra sok más növény föld helyezés s annak dazára igen gyorsan látjuk, hogy természetével meg nem egyező molykban bánásdoba részesítik és ez okon sem a termel mennyisége, sem a gyümölcs milyensége nem lel meg várakozásunknak. Ez okon — úgy hívzem — nem végzők fölételek minket, ha most mikor — a paradicsom növényeknél ápolása, kezelése a kertészkedőnek napi teendője közé tartozik, annak egy és más — kívánságunk — megfellelő kezeléssel nehezy szót szók.

Mi lelkünk kedvesebb növényünk természetét csak hosszabb tapasztalat után ismerhatjuk ki, de ha kisimertük: örömeim ismeretjűk tapasztalatainkat másokkal is, hogy annál többen legyünk, kik becsőzgetés növényünknek mind job és természetesség megfellelő kezeléssel részesítjük.

Ugy tapasztalunk, hogy legjobban, ha — mikor a kinttelelt paradicsom palatát megfogalmazás után már elágasodni kezd — apró-csupra hatástanis letáratját s nem hagyunk meg több előallajást 1—2-nél és a növény mellé felitott karbók egy a törzset, mint az előallajás nem nagyon szorosan hozak köljük, hogy ezáltal a növény fenállassága s az vegyő el leborított szőlőpál saját győzelmű a nap melege. Azon kívül a föld kipárolgása, az éjszakai barnat és az eső víz-cöppelése a növény levelei közé megálló, nedves kipárolgása a lerakott növényi többlet betegséggel,

T Á R C S A .

Eleg volt! . . .

(A „Székely-Udvarhely” eredeti tárcája.)

Eleg volt innar a komédiából,
A ruh ételekhez után már elég.
Havárunk ha köz jává gázol,
Órület az és semmi más egyéb.
Nem saiv a ziv, drága kódarak,
Ejnek nincs semmi szent a nap alatt.

Egy álom, álom, unematok álma,
S te őt átkos: pártos dal, harag,
Szászdrayakon az föl melege szállna,
Ólomteherként az rovágnak,
S a mint e nép az új ember léle,
Megronja minden jó esztendőnek.

Fasult kősző, hol csózik intendek,
Szívveked dacv, egyet-otó harag,
Hiába! . . . a magyark Isteneinek
Villámai már régen alszának.
Átvett szívű galambnak képién,
Fetreg a béke föld porát lena.

Ne kerjétek ti áldást a magyarrá,
A székyé népnek hozsz életet,
A kéz, a melyik csodájú fölvezarja,
Jávára lenni megszűnt, elveszett.
Imára itt ne fogjon az kez: —
Áldás, átká ugy is egyre megy. . .

Az jó e népnek: harozt színi mindig?
Dobált kést az utca rút sarát?
S ha durva lelkűnk órád szája ladit,
Lecakni a becsületet magát?
— Jer, jer tanulj nép, milyen isteni (?)
Ily ingoványban megteleink. . .

Az jó e népnek: dusszó erővel
Szemlyi harozt vivni napra nap,
Hogy mik legellett a letűt idővel:
A sokak nira fölvezaradnak?
Maholnap jelsz — nem mondok sokat —
Eszemty a sárba és utarkat!

Mi distelen, mind sár és élet.
Korcsnemzedékben elajult a vér,
Nem a cselekednek dacvágé égés,
Szép-utakért nem itt felelek labat?
Hol a lelkünk jár, keskeny után — ut:
Elt ki legjobban durva szót tanat.

Az eszem és jog elvi csatája,
Küzdés a téren, ez mind szép dolga,
Mig el nem ott küzdelem a lava,
A lelt harozat, de nem labozat?
Ha jót saiv nemes versenye lelt,
Vigad a székyé, bódol, ünnepl.

Hol van, ki viraszt bosszu ójszakákon,
Kis hontámbat terhes gondja bánt?
Egy villám és lelke új esapón
Mutatja meg, hogy boldogul hazánk,

S görbező erők győjve meg
Irányt jelsz, hogy ál meg itt e nép? . . .

Székyé magyareink fejlődése úján
Ólomnyul kereskötök vagynak,
Botlást, hibát keres szemünk a molykán,
E odra kész meg: szivünk és agyunk.
Mosolygó nézünk, hogy más mit mivel
És nem segítjük egy szemorvályol.

Am, gáncsa rút s vizsálya magyarkat
Művészi módon szórni szét — lehet,
Bejárjuk a vakondok-utakat:
E csehszavú kedvezés dívezet?
Míg haljuk a jó pörvénie szavát,
S méris kőszűjűk a ravatalat.

Szilánkra szedte szét erők a pártos
Dólt vizsály, az átkos szavszelvény.
A szegülő szív vészt már nem halloz,
Egy jobb jvít itt nem hisz, nem remél.
Borcs a székyé — táj egy gondolat —
S silány barázdán bross szatogtat.

... Eleg volt innar a komédiából,
A pártviszál, a dót vészt és elcsó.
Köszöntök art, ki jót élte otthonból,
Az eszmeharozok küzdeletre lép!
Vadás loact meg és népet szerez,
A kéz javára fog veltük kezét.

Tarcsafalvi Albert.

